

Latvijas Produktivitātes padomes sēdes

PROTOKOLS

Rīgā,

Nr. 22-32/1

Sanāksmes norise:

2023. gada 20. februārī plkst. 10:00

Attālināti tiešsaistes platformā MS Teams

Sanāksmi vada:

Latvijas Produktivitātes padomes priekšsēdētājs G.Bērziņš

Piedalās:

Latvijas Produktivitātes padomes loceklis	J.Endziņš
Latvijas Produktivitātes padomes loceklis	A.Piebalgs
Latvijas Produktivitātes padomes loceklis	E.Valantis

Pieaicinātās personas:

Ekonomikas ministrijas Analītikas dienesta vecākais analītiķis	O.Barānovs
Latvijas Darba devēju konfederācijas Finanšu un nodokļu eksperts	J.Hermanis
LU BVEF Produktivitātes zinātniskā institūta "LU domnīca LV PEAK" direktora vietnieks	O.Krasnopjorovs
LU BVEF Produktivitātes zinātniskā institūta "LU domnīca LV PEAK" direktore	I.Šteinbuka
Ekonomikas ministrijas Analītikas dienesta vadītāja	D.Zīle

Sanāksmi protokolē:

LU BVEF Produktivitātes zinātniskā institūta "LU domnīca LV PEAK" projekta koordinators
M.Belasova

Sanāksmes atklāšana – G.Bērziņš

Latvijas Produktivitātes padomes (turpmāk – *Padome*) priekšsēdētājs G.Bērziņš atklāj sanākumi un iepazīstina tās dalībniekus ar sēdes darba kārtību.

1. Atskaite par 2022.gada projektiem

Ziņo: I.Šteinbuka

I.Šteinbuka ziņo par Latvijas Universitātes (turpmāk - *LU*) Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes Produktivitātes zinātniskā institūta “LU domnīcas LV PEAK” (turpmāk – *LV PEAK*) īstenotajiem projektiem 2022. gadā:

1. LV PEAK “Ekonomikas barometrs”

- EKONOMIKAS BAROMETRS Nr.1 (1) 2022.gada jūnijs;
- EKONOMIKAS BAROMETRS Nr.2 (2) 2022.gada decembris un tā PIELIKUMS: Jauniešu noskaņojuma aptauja.

2. Projekts “Klimata mērķu ekonomiskās ietekmes modelēšana un analīze”

Zinātniskais projekts tiek īstenots 3 gadu garumā (2021-2023) pēc Ekonomikas Ministrijas (turpmāk – *EM*) pasūtījuma ar mērķi izveidot ekonomikas modelēšanas sistēmu, lai noteiktu identificēto ekonomikas un klimata mērķu sasniegšanas ekonomisko ietekmi.

2022. gada nodevumi:

- LU 80. starptautiskajā zinātniskajā konferencē sekcija “Virzība uz klimata neitralitāti: ietekmes, iespējas un riski” 2022. gada 18. martā;
- Pētījums: Latvijas attīstības scenāriji un enerģētikas sektora klimata neitralitātes mērķa scenārijs (aprakstošs) 2050. gadam;
- Recenzēta monogrāfija angļu valodā “Towards Climate Neutrality: Economic Impacts, Opportunities and Risks” (red. Inna Šteinbuka un Olga Bogdanova). Monogrāfijas atvēršanas svētki: 2023.gada 27.martā plkst. 14.00 ES mājā.

3. Projekts “Pasākumu īstenošana investīciju un produktivitātes jomā”

No 2022. gada septembra līdz decembrim īstenots EM zinātniskais projekts ar mērķi paaugstināt sabiedrības izpratni par izaicinājumiem produktivitātes jomā un sekmētu darbības, kas nepieciešamas ekonomikas transformācijai uz augstākas pievienotās vērtības radīšanu, atbildot uz izaicinājumiem un iespējām starptautiskajos tirgos un nodrošinot eksporta potenciāla kāpināšanu.

Zinātniskā projekta nodevumi:

- Pētījums: Apsteidzošo indikatoru rīka izveide, t.sk. atvērto datu izmantošana u.c. alternatīvi risinājumi reālā laika ekonomikas monitoringam (inovācijas, eksports, produktivitāte). 12. oktobrī tika rīkots vebinārs, lai apspriestu pētījuma iestrādes un noskaidrotu ieinteresēto pušu viedokli;

- Pētījums: Inflācijas ietekme uz investīcijām un priekšlikumi investīcijām produktivitātes veicināšanā. 4. novembrī tika rīkots vebinārs, lai apspriestu pētījuma iestrādes un noskaidrotu ieinteresēto pušu viedokli;
 - Pētījums: Zaļais kurss – virzība uz klimatneitralitāti 2050.gadā. Stratēģiskie investīciju virzieni eksporta potenciāla attīstībai. Nākotnes tehnoloģijas un investīciju projekti Latvijai. 24. novembrī tika rīkots vebinārs, lai apspriestu pētījuma iestrādes un noskaidrotu ieinteresēto pušu viedokli.
4. Projekts “Eiropas Savienības ieguldījumu ietekmes uz Latvijas tautsaimniecību kvantitatīva novērtēšanas modeļa izveide”

Finanšu ministrijas uzdevumā tiek izstrādāts jauns vispārējā līdzsvara modelis (computable general equilibrium model), lai veiktu Eiropas Savienības ieguldījumu Latvijā ietekmes izvērtējumu uz Latvijas ekonomiku. Zinātniskā projekta mērķis ir izpētīt ES fondu ietekmi uz valsts makroekonomiskajiem rādītājiem – iekšzemes kopproduktu, investīcijām, eksportu, bezdarba līmeni, vidējo algu, produktivitāti; tautsaimniecības nozaru dalījumā.

Projekta uzdevumi:

- Saņemto ES fondu vienotās datubāzes izveide un klasifikācija (saņemšanas gads, nozare, ietekmes kanāls: fiziskā kapitāla uzkrāšana, cilvēkkapitāla palielināšana, kopējās faktoru produktivitātes veicināšana);
 - Vispārējā līdzsvara modeļa izveide un saņemto ES fondu plūsmu atspoguļošana tajā; ES fondu ietekmes izvērtēšana.
5. Latvijas Produktivitātes ziņojums 2022 (LPZ 2022)

LPZ2022 ir sagatavots un tiks prezentēts LV PEAK organizētajā konferencē “Produktivitātes dialogs”, kas notiks 2023. gada 22. februārī plkt.14.00, ES mājā.

I.Šteinbuka atgādina, ka pilnīga informācija ir atrodama LV PEAK mājaslapā <https://www.lvpeak.lu.lv/>, kur publicēti visi iepriekšminētie ziņojumi un nodevumi.

2. Eiropas Komisijas Tehniskā atbalsta instrumenta programma

Ziņo: O.Krasnopjorovs

O.Krasnopjorovs ziņo par Eiropas Komisijas Tehniskā atbalsta instrumenta programmu, kuras atbalsts piešķirts Latvijas Produktivitātes padomei un LV PEAK. Programmas galvenais mērķis ir nodrošināt ES valstu Nacionālajām produktivitātes padomēm un valsts institūcijām instrumentus, lai uzlabotu to spēju izstrādāt politikas rekomendācijas uzņēmumu produktivitātes celšanai. Projekts nodrošinās Nacionālās produktivitātes padomes un valsts institūcijas ar saskaņotiem datiem (uzņēmumu mikro datu apkopojumiem, kas ir salīdzināmi starp valstīm), lai veiktu politikas analīzi un izstrādātu politikas rekomendācijas. Šis projekts sniegs arī nepieciešamo apmācību, lai nodrošinātu, ka Nacionālās produktivitātes padomes un valsts institūcijas var pilnīgi izmantot mikrodatu infrastruktūras potenciālu. Programma ir piešķirta sešām ES dalībvalstīm: Vācijai, Francijai, Portugālei, Slovēnijai, Latvijai un Slovākijai.

Programmu īsteno CompNet - konkurētspējas pētniecības tīkls, kas nodrošina platformu pētījumiem un politikas analīzei konkurētspējas un produktivitātes jomās. CompNet darbosies kā starpnieks starp ES dalībvalstu produktivitātes padomēm un Nacionālajām statistikas pārvaldēm. Tas palīdzēs valstu statistikas pārvaldēm izveidot starptautiski saskaņotas uzņēmumu mikro datu kopas.

Programmā no Latvijas iesaistīts LV PEAK, Ekonomikas ministrija, Finanšu ministrija un Centrālā statistikas pārvalde. Programmas ievadkonference notiks 2023. gada 24. februārī Lisabonā, kurā Latviju pārstāvēs G.Bērziņš.

Klātesošo diskusija par programmu un tās lietderību Latvijai. D.Zīle vērš uzmanību uz to, ka dati nebūs pietiekami aktuāli, lai novērtētu politikas efektivitāti, tāpēc šobrīd neredz programmas praktisku pielietojumu politiku veidošanā. Klātesošie vienojas, ka diskusija jāturpina un situācija varētu būt daudz skaidrāka pēc programmas ievadkonferences Lisabonā, 24. februārī. J.Endziņš ierosina LV PEAK rast iespēju Latvijas uzņēmumu mikro datus saņemt no Valsts ieņēmumu dienesta, kura informācija varētu būt daudz precīzāka un daudz operatīvāk iegūstama.

3. Nākotnes prioritātes

Ziņo: G.Bērziņš, I.Šteinbuka

G.Bērziņš un I.Šteinbuka prezentē LV PEAK trīs pētījumu priekšlikumus:

1. Eksporta un tehnoloģiskās intensitātes strukturālo izmaiņu analīze Baltijas valstīs.

Pētījuma mērķis vispusīgi izvērtēt eksporta dinamiku Latvijā un Baltijas valstīs:

- eksporta tendences padziļināta izpēte nozaru, produktu un pakalpojumu griezumā;
- eksporta analīze tehnoloģiskās intensitātes griezumā, jo tehnoloģiskās intensitātes strukturālās izmaiņas praktiski nav padziļināti analizētas;
- galveno eksportu un konkurētspēju ietekmējošo faktoru analīze;
- galveno iemeslu Latvijas atpalicībai no pārējām Baltijas valstīm identifikācija.

Lai noteiktu darba resursu pārdales ietekmi uz Latvijas ekonomiku un eksportu, tiks izmantota strukturālo izmaiņu ietekmes analīze (shift share analysis) metode. Latvijas situācijas raksturojums tiks veidots, izmantojot starptautisko salīdzinājumu. Tiks izstrādāti priekšlikumi politikas veidotājiem situācijas uzlabošanai.

2. Nākotnes darba tirgus prasmju un nodarbinātības formu izmaiņu izpēte.

Mērķis: identificēt prasmju pieprasījuma pārmaiņas ekonomikas transformācijas procesā, globālās tendences un Latvijas pielāgošanās iespējas. Pētījums ietver:

- analīzi par iespējamām nākotnes darba formām un modeļiem, t.sk. attālinātais darbs, dalīšanās ar darbiniekiem, pūļa nodarbinātība u.c.;
- pētījumu par jauniešu noskaņojumu. Darba tirgus kontekstā nav plaši pētīts jauniešu sentiments – kādas ir jauniešu domas par nākotnes iecerēm, izglītības kvalitāti u.tml. Jauniešu aptauju veiks Pētījumu centrs SKDS;
- Latvijas situācijas raksturojumu starptautiskā salīdzinājumā;

- priekšlikumus politikas veidotājiem situācijas uzlabošanai.

3. Apsteidzošo indikatoru pielietojuma sistēmas pilnveide.

Turpinājums iepriekšējam pētījumam, kura ietvaros tika izveidots rīks - mērķis ir uzlabot rīka pielietojumu, izstrādājot lietotājam ērtu ekonomisko tendenču novērtēšanas sistēmu.

Klātesošo diskusija par pētījumu priekšlikumiem. E.Valantis apstiprina EM gatavību turpināt diskusiju par pētījumu priekšlikumiem. J.Endziņš atbalsta visu trīs piedāvāto pētījumu virzienus, bet prioritāri izceļ pētījuma par eksportu noderīgumu. J.Hermanis arī atbalsta eksporta pētījuma nepieciešamību, bet uzsver pētījuma par darba tirgu nozīmīgumu.

Sēdi slēdz plkst. 11:00

Padomes priekšsēdētājs

(paraksts*)

G. Bērziņš

Sēdes sekretāre

(paraksts*)

M. Belasova

* ŠIS DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU